

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **J. H. N.**, zastoupena Mgr. Martinem Elgerem, advokátem se sídlem Vodičkova 30, Praha 1, proti žalované: **České dráhy, a.s.**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované ve věci rozhodnutí o odvolání žalobkyně proti zamítnutí žádosti o informace ze dne 15. 10. 2009,

t a k t o :

I. Žalovaná je povinna rozhodnout o odvolání žalobkyně proti zamítnutí žádosti o informace ze dne 15. 10. 2009, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 6808,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce Mgr. Martina Elgera, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti žalované ve věci rozhodnutí o odvolání žalobkyně proti zamítnutí žádosti o informace ze dne 15. 10. 2009. Dne 30. 9. 2009 žalobkyně podala u žalované žádost o informace, kterou žádala o možnost nahlédnutí do podmínek výběrového řízení a nabídek společností ŠKODA, DOPRAVNÍ TECHNIKA, Plzeň, s.r.o., a Siemens, o pořízení kopií z vybraných částí dokumentů, o kopii Smlouvy na dodávku lokomotiv včetně veškerých dodatků a o kopii Vyrozumění o vyloučení společnosti Siemens z výběrového řízení, ve kterých jsou uvedeny důvody vyloučení.

Žalovaná dopisem ze dne 15. 10. 2009 žalobkyni sdělila, že není povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k

informacím, ale přesto poskytla veřejně dostupnou část požadovaných dokumentů, a to Vyhlášení obchodní veřejné soutěže na dodávku elektrických třísystémových lokomotiv a Oznámení o uzavření smlouvy na veřejnou zakázku na dodávku 20 kusů el. třísystémových lokomotiv. Ve zbytku požadavku pak žalovaná písemně dne 15.10.2009 odmítla informace poskytnout, protože podle jejího názoru tyto spadají svým předmětem do obchodního tajemství.

Proti tomuto zamítnutí podala žalobkyně odvolání ze dne 16.10.2009 s tím, že nesouhlasí s názorem žalované, že by žalovaná nebyla povinnou ve smyslu zákona o svobodném poskytování informací a že by požadované informace byly chráněny obchodním tajemstvím. O odvolání nebylo představenstvem společnosti jako odvolacím orgánem podle § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím do doby podání této žaloby rozhodnuto, když podle § 16 odst. 2 cit. zákona povinný subjekt odvolání spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu ve lhůtě 15 dnů od doručení dne 16.10.2009 nepostoupil a ten o odvolání podle § 16 odst. 3 téhož zákona ve lhůtě 15 dnů nerozhodl.

Žalobkyně především nesouhlasí s názorem, že žalovaná není povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím je povinným subjektem mimo jiné veřejná instituce, přičemž podle ustálené judikatury Ústavního soudu, zejm. nálezu I. ÚS 260/06, je podstatné, že zřizovatelem žalované je stát, který rovněž vytváří její orgány svým zakladatelským úkonem, byť podle pravidel stanovených obchodním zákoníkem, ale nevytváří je obchodní zákoník, ale právě stát, tedy je naplněn znak vlastní veřejné instituci, dále existuje státní dohled nad žalovanou, zejména prostřednictvím Drážní inspekce, a ačkoli ze stanov žalované byla vypuštěna klauzule čl. 3) písm. b) „*provozování železniční dopravní cesty ve veřejném zájmu*“ bez náhrady, tuto veřejnou službu žalovaná poskytuje stále. Názor Ústavního soudu tak přikládá subjektu, kterému svědčí většina podmínek, právě povahu veřejné instituce ve smyslu zákona o svobodném poskytování informací. K tomu žalobkyně zmínila i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ans 4/2009-93, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *“relevantní pojmové znaky žalovaného ČEZ, a. s. (způsob vzniku, osoba zřizovatele, vytváření orgánů, státní dohled, veřejný účel) převažují ve prospěch podřazení tohoto subjektu mezi „veřejné instituce“ ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb.”* Tento názor je podpořen i z pozice odborné veřejnosti, například Kužílek, O., Dalších 106 odpovědí na Vaše dotazy, projekt Otevřete.cz, str. 49), nebo Kužílek, O., Žantovský, M.: Svoboda informací - svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky, Linde, Praha, 2002, s. 18).

Žalobkyně dále poukázala na to, že ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ans 4/2009-93 není tato žaloba nepřípustná pro nevyčerpání všech procesních prostředků, když o odvolání měl rozhodnout nadřízený orgán žalované.

Konečně žalobkyně namítala, že požadované informace nespadají pod ochranu obchodního tajemství.

Žalobkyně proto navrhla, aby soud uložil žalované povinnost rozhodnout o odvolání žalobkyně a aby žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že na žádost o poskytnutí informací některé informace žalobkyni předala a zároveň jí vyrozuměla o tom, že některé informace již v souladu s ust. § 155 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb. nemá. Pokud jde o

odvolání, to lze podle názoru žalované podat jen v reakci na rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti. Takové rozhodnutí však žalovaná nevydala, když pouze část informací poskytla a podala informaci o tom, že část informací je obchodním tajemstvím. Žalobkyně tak pouze mohla podat stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle ust. § 16a odst. 1 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím. To však žalobkyně neučinila a nebyly tak vyčerpány prostředky, které procesní předpis stanoví k ochraně proti nečinnosti. Žalobkyně nebyla k podání žaloby legitimována a žalovaná proto navrhla, aby soud žalobu zamítl.

Městský soud v Praze přezkoumal postup žalované v rozsahu uplatněných žalobních námitek, a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

Z obsahu listin, které poskytly žalobkyně i žalovaná, je zřejmé, že žalobkyně dne 30. 9. 2009 požádala žalovanou podle zákona o svobodném přístupu k informacím o dokumenty k výběrovému řízení na dodávku 20 třísystemových lokomotiv z března roku 2004. Konkrétně žádala o možnost nahlédnutí do podmínek výběrového řízení a nabídek firem Škoda Dopravní technika (dceřiná společnost ŠKODA HOLDING) a Siemens a o pořízení kopií mnou vybraných částí těchto dokumentů. Dále žádala o kopii smlouvy na dodávku lokomotiv včetně veškerých dodatků a o kopii vyrozumění o vyloučení firmy Siemens z výběrového řízení, ve kterých jsou uvedeny důvody vyloučení.

Žalovaná dne 15. 10. 2009 žalobkyni sdělila, že společnost České dráhy, a.s. není povinným subjektem ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, a již z tohoto důvodu samotného není povinna žádosti o informace vyhovět. Přesto žalovaná poskytne žalobkyni následující informace (veřejně dostupné v informačním systému o veřejných zakázkách na stránkách <http://www.isvz.cz/isvz/>), které zasílá v příloze, a to vyhlášení obchodní veřejné soutěže na dodávku elektrických třísystemových lokomotiv a oznámení o uzavření smlouvy na veřejnou zakázku na dodávku 20 kusů el. třísystemových lokomotiv. Ostatní informace nemůže poskytnout, neboť jsou předmětem obchodního tajemství.

Na to podala žalobkyně dne 16. 10. 2009 odvolání, v němž brojila proti argumentaci žalované, že ta není povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. České dráhy jsou podle názoru žalobkyně povinným subjektem ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., přičemž ta vychází z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci V.J. vs Hradec Králové a FC HK akciová společnost. Podle tohoto rozhodnutí je akciová společnost ovládaná městem je povinným subjektem. Obec nemůže vlastnit (ovládat) právnickou osobu k soukromému účelu. Identická situace je v případě Českých drah. Nadále proto požadovala poskytnutí požadovaných informací.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Podle ust. § 79 odst. 1 soudního řádu správního ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

Soud se především zkoumal, zda žaloba byla podána za splnění podmínky vyčerpání prostředků, stanovených procesním předpisem pro řízení u správního orgánu. Pro účely řízení o žádostech o poskytnutí informací obsahuje zákona o

svobodném přístupu k informacím speciální procesní institut, stížnost podle ust. § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím, kterou však uplatnit jen vůči povinného subjektu (tzn. správního orgánu I. stupně), jak je zřejmé z dikce ust. § 16a odst. 6, resp. odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím. Má-li žadatel za to, že v prodlení je nadřízený orgán, nezbyvá mu, než uplatnit procesní prostředek stanoveným obecným předpisem pro správní řízení, tedy žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 odst. 3 správního řádu; to ostatně vyplývá i z ust. § 20 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím.

V projednávané věci je však zřejmé, že opatření proti nečinnosti při rozhodování o jejím odvolání by žalobkyně by nucena uplatnit právě u toho orgánu, na jehož nečinnost si stěžuje, tzn. nikoliv u orgánu jemu nadřízenému. Zde proto soud aplikoval závěry, jež formuloval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2011, č.j. 3 Ans 2/2011-96. Byť se tato věc týkala Českého telekomunikačního úřadu, lze její závěry vztáhnout i na věc nyní rozhodovanou, neboť i zde nadřízeným orgánem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím je subjekt (zde představenstvo), který je organizační součástí žalované. Jestliže by pak o odvolání žalobkyně mělo rozhodovat představenstvo společnosti České dráhy, a.s., a jestliže by bylo při tomto rozhodování nečinné, bylo by pouhým formalismem trvat na tom, aby před podáním žaloby bylo nejprve uplatněno opatření proti nečinnosti právě u tohoto představenstva – jinými slovy, nemělo by smysl nutit žalobkyni, aby si nejprve stěžovala na nečinnost u toho subjektu, jehož nečinnost namítá. Soud tedy uzavřel tuto část své argumentace s tím, že před podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti žalované není nutné pro splnění podmínek řízení využít opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu. Žalobu tedy nebylo možno odmítnout pro nesplnění podmínek řízení.

Dále se soud zabýval otázkou, zda společnost České dráhy, a.s. má v projednávané věci postavení povinného subjektu ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, a zda tedy ji stíhá povinnost vyřizovat postupem podle tohoto zákona žádosti o poskytnutí informací, a to včetně rozhodování o odvolání, pokud je poskytnutí informace odmítnuto.

V této věci soud vycházel ze závěrů, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. září 2011, č.j. 9 As 48/2011 – 129. Nejvyšší správní soud tam konstatoval, že ze strany společnosti České dráhy, a.s. nebyly vyvráceny závěry Městského soudu v Praze vyjádřené v rozsudku ze dne 11. 11. 2010, č. j. 10 Ca 117/2009 – 71, podle kterých ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 260/06 jednoznačně převažují znaky svědčící o veřejné povaze stěžovatelky, a jedná se proto o veřejnou instituci a povinný subjekt dle zákona č. 106/1999 Sb.

V nyní projednávané věci soud neshledal důvod se od argumentace devátého správního senátu Městského soudu v Praze odchýlit, a tudíž i nyní zastává stanovisko, že žalovaná jakožto veřejná instituce je povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a tedy že byla povinna vyřídit žádost žalobkyně o informace ze dne 30. 9. 2009 postupem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Jestliže na tuto žádost reagovala sdělením ze dne 15. 10. 2009, jímž částečně odmítla požadované informace poskytnout, je nutno toto její sdělení považovat za rozhodnutí o částečném odmítnutí informací podle ust. § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím. Proti takovému rozhodnutí mohla žalobkyně podat odvolání, což učinila podáním ze dne 16.

10. 2009, a žalovaná, resp. její nadřízený orgán, byl povinen o tomto odvolání rozhodnout.

Za tohoto stavu soudu nezbylo než dospět k závěru, že žaloba byla podána důvodně, protože o odvolání žalobkyně ze dne 16. 10. 2009 nebylo do data podání žaloby rozhodnuto. Soud proto žalobě vyhověl a uložil žalované, aby ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku o tomto odvolání rozhodla.

Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně měla ve věci úspěch a její náklady řízení sestávají jednak ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 1000,- Kč a jednak z odměny advokátovi za dva úkony právní služby po 2100,- Kč, a ze související náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, zvýšené o daně z přidané hodnoty v sazbě 21%. Náhradu v celkové výši 6808,- Kč je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce Mgr. Martina Elgera, advokáta.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. června 2013

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Brabcová